

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
Чигиринського районного суду Черкаської області**

16.11.2023

м. Черкаси, 2023 рік

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 16 листопада 2023 року групою НПМ здійснено відвідування Чигиринського районного суду Черкаської області (далі – суд, заклад, установа).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Тептюк Максим Петрович, представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Черкаській області (керівник групи НПМ);

Шваля Костянтин Вадимович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Проценко Людмила Петрівна, регіональна координаторка взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Черкаській області, громадський монітор.

Загальна інформація.

Установа знаходиться за адресою: вулиця Петра Дорошенка, буд. 47, місто Чигирин, Черкаська область, 20900.

Керівництво суду:

- Попельнюх Андрій Олексійович, голова суду (на посаді з 2023 року);
- Бондаренко Наталія Сергіївна, керівник апарату суду (на посаді з 2017 року).

Штатна чисельність працівників суду – 18, з них штатна чисельність суддів – 3.

У будівлі облаштовано два входи – основний (центральный), та службовий (конвойний вхід). Група НПМ відмітила, що при вході в будівлю наявний зовнішній пандус із поручнями для забезпечення доступу всередину приміщення людей з обмеженими можливостями. Біля входу до установи наявна кнопка виклику персоналу.

Суд розміщений на першому поверсі трьохповерхової будівлі. У приміщенні розташовано 3 зали судових засідань, з них для розгляду кримінальних справ облаштовано 2 зали, в яких знаходяться кабінки із захисного скла для підсудних та наявне обладнання для проведення судових засідань у режимі відеоконференції. Розмір кабінки в залі № 1 становить 110 см на 220 см, двері в кабінку 80 см. Розмір кабінки в залі № 2 становить 110 см на 105 см, прохід до кабінки шириною 55 см, двері в кабінку 80 см. Лави для розміщення підсудних (засуджених) осіб прикріплені до підлоги.

Прийом громадян у суді і розгляд справ здійснюється на першому поверсі.

Вікна в залах судових засідань та коридорах заґратовані.

В залах судового засідання регулярно проводиться вологе прибирання.

Також в залах судових засідань організовано доступ обвинувачених (підсудних), засуджених до питної води у відповідності до вимог п. 20 Мінімальних стандартних правил поводження з в'язнями, затверджених Економічною та Соціальною радою Організації Об'єднаних Націй та п. 22.5 Європейський пенітенціарних правил, затверджених Комітетом міністрів Ради Європи від 12.11.1987.

В приміщенні суду розміщена кімната конвою та 3 камери для утримання підсудних (засуджених), які обладнані лавами та зовнішніми запорами на дверях. Двері в камерах, відповідно до вимог, відчиняються у бік коридору.

У кімнаті для розміщення варті наявна ємність для питної води і медична аптечка.

У блоці, де розміщені камери для підсудних (засуджених), передбачено спеціальний санвузол, який обладнано умивальником, унітазом та урною для сміття.

Також в блоці, де розміщено камери для підсудних, організовано доступ обвинувачених (підсудних), засуджених до питної води, у відповідності до вимог пункту 12 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах обвинувачених (підсудних) за вимогою судів, затвердженого спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція).

Конвоювання обвинувачених та засуджених осіб до приміщення суду здійснюється окремим ізольованим входом, який розміщений у внутрішньому дворі. Заїзд конвойного автотранспорту для посадки (висадки) обвинувачених здійснюється через внутрішній двір, який обладнаний огорожею. Для організації надійної системи охорони та нагляду маршрут конвоювання обладнано камерами відеоспостереження.

Пропускний режим та охорону суду здійснюють працівники Служби судової охорони, пост яких знаходиться на 1 поверсі.

У приміщенні суду встановлено інформаційні стенди з наявною інформацією про графік прийому громадян, телефони гарячих ліній Державної судової адміністрації України, надання безоплатної правової допомоги, правилами та обов'язками учасників судових процесів тощо.

В суді наявна лампа для проведення заходів щодо бактерицидного кварцування приміщень установи.

Установа на всіх поверхах у повному обсязі забезпечена достатньою кількістю вогнегасників.

Випадків насильницького заподіяння смерті або тілесних ушкоджень утримуваним в суді не допущено.

Крім того, у суді системою відеонагляду обладнано зали судових засідань для розгляду кримінальних справ, а також коридори, де проходить маршрут конвоювання.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування групою НПМ було здійснено 02.07.2019. За результатами попереднього відвідування НПМ були надані наступні рекомендації:

1. забезпечити приміщення суду належною кількістю камер для підсудних/засуджених;
2. забезпечити функціонування вентиляції в камері для підсудних/засуджених;
3. забезпечити приміщення суду окремим спеціальним санвузлом для підсудних (засуджених);
4. забезпечити приміщення варті меблями для зберігання посуду;
5. забезпечити дотримання прав маломобільних груп населення.

Вказані рекомендації виконано частково, а саме: забезпечено функціонування вентиляції в камері для підсудних/засуджених; забезпечено приміщення варті меблями для зберігання посуду.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на професійну правничу допомогу (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59 Конституції України).

1. У порушення вимог п. 6.5.2 Державних будівельних норм України В.2.2-26-2010 «Будинки і споруди. Суди» (далі – ДБН) у приміщенні суду не обладнано кімнату для роботи адвоката з підсудними (засудженими), що унеможливорює реалізацію їх права на захист.

Порушення права на гідні умови тримання (стаття 25 Загальної декларації прав людини, стаття 48 Конституції України).

2. Вимогами п. 6.5.2 ДБН передбачено, що в кожному приміщенні суду камери для підсудних (засуджених) слід передбачати виходячи з розрахунку три камери на кожен залу судових засідань для розгляду кримінальних справ. Тобто, в суді, де розташовано 2 зали судових засідань для розгляду кримінальних справ, має бути обладнано 6 камер. Натомість в суді розташовано лише 3 камери для тримання підсудних (засуджених), що порушує вимоги роздільного розміщення чоловіків та жінок, дорослих та неповнолітніх, а також ізольованого тримання осіб, котрим заборонено спілкування між собою.

Порушення права на доступність осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю)

3. У порушення вимог п. 11.5 Державних будівельних норм України 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 30.11.2018 № 327 (далі – ДБН. Інклюзивність), санітарний вузол у приміщенні суду не пристосований для користування маломобільними групами населення у зв'язку з відсутністю поручнів.

Порушення права на забезпечення безпеки у суді.

4. Під час відвідування установи виявлено порушення вимог Кодексу цивільного захисту України у частині вирішення питання щодо укриття населення та його захисту. В суді відсутнє належним чином обладнане укриття.

Інші порушення:

5. В установі не ведеться журнал кварцування приміщень, що свідчить про не вжиття відповідних заходів щодо кварцування приміщень.

ІІІ. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України у Черкаській області:

- 1.1. Обладнати в суді кімнату для роботи адвоката з підсудними;
- 1.2. Облаштувати приміщення суду санітарним вузлом для маломобільних груп населення;
- 1.3 Забезпечити приміщення суду належною кількістю камер для підсудних/засуджених;
- 1.4 Облаштувати у будівлі суду укриття.

2. Чигиринському районному суду Черкаської області:

- 2.1 Забезпечити ведення журналу кварцування приміщень.

Додатки: фотоматеріали.

Керівник групи НІМ

**Представник Уповноваженого
Верховної Ради України з прав
людини у Черкаській області**

Максим ТЕПТЮК

Фотоматеріали
Фото № 1

Фото № 2

Фото № 3**Фото № 4****Фото № 5**

